

HASIČI JSOU DOBRÁCI

Text Jana Patková
Foto Jan Škvára a archiv SDH Raspenava

Roku 1824 si obce Raspenava, Luh a Lužec pořídili společně první dřevěnou hasičskou stříkačku a z obecních peněz nechaly pod kostelem vybudovat přístřešek. Od té doby tu muži bojující s ohněm, ale i jinými neštěstími, nepřestali působit. Ať už si říkali Feuerwehr, hasiči nebo požárníci.

OD KONÍ K AUTŮM

Raspenava, Luh, Lužec, stejně jako osady Peklo a Ferdinandov měly brzy své hasičské sbory, které se postupně vybavovaly technikou a cvičily k zásahům. Za zmínku stojí, že raspenavští hasiči pomohli už při velkém požáru Zawidova 17. září 1834. Tehdy hořelo 122 domů a 17 stodol a hasičská stříkačka z Raspenavy se činila celé tři dny. Zdejšími hasičům se také podařilo vybudovat a zprovoznit první veřejný požární telegraf v Čechách, a to už v roce 1875.

Ve stejném roce, 20. října večer, byli hasiči z Lužce zavoláni k požáru domku na zpracování rašeliny, který se rychle vznítil díky dvaceti tisícům rašelinných cihel, jež v něm byly uskladněny. V okolí prý bylo rázem světlo jako ve dne. Hasiči přijeli během chvilky

a oheň rychle uhasili. Je zajímavé, že šlo pravděpodobně o žhářství, majitel totiž dostal před požárem výhružný dopis s žádostí o výpalné.

Další významný oheň vzplál 22. prosince 1892. Hořel Pilzův mlýn a k hašení se sjely všechny jednotky z okolí. Všichni prolévali rozpálené uhlíky. Vzhledem k rozsahu požáru bylo až s podivem, že se část budovy podařilo zachránit. Bylo zaznamenáno, že se někteří odvážní hasiči postavili na střechem budovy a v ohrožení vlastního života začali hasit z výšky.

Kromě domů a budov ale hořely také okolní lesy. U velkých lesních požárů zasahovaly hasičské sbory v letech 1921, 1922 a 1928.

„Naši předchůdci to měli proti nám složitější,“ hodnotí výcvik hasičů předsto a více lety Jaromír Hanzl, velitel

Jednotky sboru dobrovolných hasičů Raspenava. „Museli například nacvičit zapojení koní do kočáru, s nímž jezdili daleko a spoustu věcí zachránili.“ Podobně jako dnes se nacvičoval také výstup po žebříkách či natahování hadic. A někdejší samaritáni se spojovali s lékaři, aby dokázali poskytnout první pomoc zraněným. Jak pečlivá byla tato příprava, můžeme vidět ze zápisu z Okresního samaritánského dne, který se v Lužci konal 5. června 1932:

„Cvičení simulovalo výbuch kotle v Richterově továrně. Nesččetně raněných nabízelo samaritánům všech sborů Okresního svazu příležitost ukázat svůj um a předvést své znalosti. MUDr. Tippelt a MUDr. Kaufmann kontrolovali při kládání obvazu na zranění a případně samaritánům poskytovali praktické rady. Samaritánská jednotka 1.

Skupinová fotka raspenavských hasičů pořízená před rokem 1925

Hornosmědavského sboru Lužec navíc jako bonus předvedla ukázkou záchranu poraněných elektrickým proudem.”

Hasičskou historii nepřerušila ani první světová válka, zánik monarchie a vznik Československa. Nic se až do konce další války nezměnilo ani na tom, že sbory byly německé stejně jako zdejší obyvatelstvo.

OD HASIČŮ K POŽÁRNÍKŮM – A ZASE ZPÁTKY

České dobrovolné hasičské sbory začaly vznikat už na jaře roku 1945 a prvním

poválečným velitelem raspenavských hasičů byl Josef Pochop st., který sem přišel z vnitrozemí.

„Neměli to lehké, vlastně všechno bu- dovali od začátku,” říká Jaromír Hanzl, který je devátým velitelem v řadě. Mezi hasiči, z kterých se ovšem v roce 1953 stali požárníci, působí od osmdesátých let. Začal jako dobrovolný požárník, v roce 1987 se stal velitelem Veřejného požárního sboru v Raspenavě. Jak se postupně vraceli jeho kamarádi z vojny, začal s nimi psát novou kapitolu požární ochrany ve městě. Velmi pomohla stavba

nové požární zbrojnice, o níž se v roce 1984 zasadil tehdejší předseda MNV Raspenava pan Jaroslav Hudrlík. Slouží dodnes a v devadesátých letech ji využívali také profesionální hasiči z Liberce – bylo zde detašované pracoviště okresního útvaru Liberec. Pohostinnost raspenavské zbrojnice užívali příslušníci útvaru od roku 1994 až do roku 2001, kdy se přestěhovali do opravené budovy v areálu u nádraží.

Být dobrovolným hasičem obnáší mít téměř profesionální výcvik. Spoustu teo- rie a praxe. Člen jednotky musí umět

...a u příležitosti stého výročí založení sboru v Raspenavě v roce 2016. Velitel Jaromír Hanzl sedí uprostřed

pracovat s všemi prostředky, které jednotka vlastní. Dohromady to znamená neuvěřitelných 180 hodin školení, které si každý dobrovolný hasič musí ukrojit ze svého volného času. Pro „dobráky“ pořádá HZS LK také cvičení. „Bývá to simulovaný výjezd k dopravní nehodě, na požáry různého typu, k úniku nebezpečných látek nebo evakuaci školy či školky,“ přibližuje velitel Jaromír Hanzl. A vysvětluje, že dobrovolní hasiči nejezdí zdaleka jenom k požárům. Každá jednotka má svou předurčenost. Ta raspenavská je

předurčena k záchraně osob na vodní hladině, na plnění letadel a vrtulníků hasební látkou, na dopravní nehody a na kalamity typu větrných smrštů. Na všechny tyto činnosti jsou raspenavští „dobráci“ vyškoleni a vybaveni. „Záleží na Krajském operačním středisku hasičů, jak nahlášenou událost vyhodnotí a které jednotky a techniku k zásahu vyšlou,“ vysvětluje Jaromír Hanzl. V jeho jednotce je nyní pětadvacet mužů, z toho je devět profesionálních hasičů. Co by musel splnit ten, kdo by se k nim chtěl přidat?

„Podepsat pracovní dohodu o činnosti v jednotce s městem Raspenava, projít ročním výcvikem a mít předpoklady chovat se jako člen jednotky,“ vypočítává její velitel a zdůrazňuje, že to poslední je opravdu důležité: „Musíme fungovat jako jedna rodina, nikdo neví, s kým půjde do výjezdu. Chlapi se musí navzájem hlídat a chránit.“ Už jízda na místo totiž může být nebezpečná, o samotném zásahu nemluvě. Ostatně to je základní myšlenka hasičiny: včas vyjet, pomoci a vrátit se zdravý na základnu. ■